

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սեպտեմբերի 30 2021թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍՔԱՆԿ» ՓԲԸ

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«ԱՐՄՍՎԻՍՔԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2004 թվականի հոկտեմբերի 7-ին՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրված N84 արտոնագրային համարով: Բանկային գործունեության լիցենզիան տրվել է ՀՀ ԿԲ-ի Խորհրդի 25.02.2005թ. թիվ 74Ա որոշմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական և փաստացի գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10: Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը կազմել է 146, այդ թվում սպասարկող անձնակազմը 10:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Հետևաբար Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին:

Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Բանկի ապագա գործունեության վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում որևէ ճշգրտումներ, որոնք կարող են առաջանալ նշված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նման ճշգրտումները, եթե այդպիսիք կլինեն, կարտացոլվեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակաշրջանում, երբ այդ ճշգրտումներն ի հայտ կգան և դրանք հնարավոր կլինի գնահատել:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում: Գնանշումները ցածր իրացվելի շուկաներում կարող են չհամընկնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներին, ինչը հնարավոր կլինի ակտիվ շուկայի դեպքում, միմյանց հետ գործարքների պատրաստ մեծ թվով վաճառողների և գնորդների պայմաններում:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհուրդը (ներառյալ Խորհրդի նախագահը) բաղկացած է երեք անդամից: Խորհրդի նախագահը հանդիսանում է Վարդան Սիրմաքետը, Խորհրդի մյուս անդամներն են՝ Գևորգ Չաքմիշյան, Րաֆֆի Բալոյզյան, Արմենակ Դարբինյան, Մերուժան Գալստյան:

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Տնօրինությունը (ներառյալ Տնօրինության նախագահը) բաղկացած է յոթ անդամից: Տնօրինության նախագահը հանդիսանում է Բանկի գործադիր տնօրեն Գևորգ Մաչանյանը, Տնօրինության մյուս անդամներն են Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Մովսիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային դեպարտամենտի տնօրեն Կարեն Տուրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Հովհաննիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ- Հաճախորդների սպասարկման դեպարտամենտի տնօրեն Գևորգ Խաչատրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն Արկադի Փինաչյանը, Բանկի գլխավոր հաշվապահ-Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն Սեդրակ Բաղդասարյանը:

1.2.3 Բանկի 16,667 հատ բաժնետոմսերից 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» Ջի Էմ Բի Էյչ-ը , իսկ 2,079 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» Ջի Էմ Բի Էյչ-ը, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 87,53 տոկոսին և «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 12,47 տոկոսին:

1.2.5 Բանկի Խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում Բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայության ապահովմանը: Խորհրդի կողմից պարբերաբար ուսումնասիրվում է ՀՀ-ում աշխատուժի շուկան և Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ

խրախուսմանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Արտաքին աուդիտորների կողմից Բանկի 2020 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտորական ստուգման ենթարկելու համար վճարվել է 12 միլիոն ՀՀ դրամ գումար:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

2.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի, ՖՀՄՍ-ների և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական այլ ակտերի համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառումը վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու որևէ հարցի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներում և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերում մոտեցումների բացակայության դեպքում Բանկը մշակում է դրանք ինքնուրույն, ելնելով՝

- ա. նման հարցերին վերաբերվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից և ցուցումներից,
- բ. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքներից, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի սահմանումներից, ճանաչման չափանիշներից և չափման հիմունքներից,
- գ. գործնական փորձից՝ այնքանով որքանով դա համահունչ է սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերով սահմանված դրույթներին:

Բանկում հաշվապահական հաշվառումը վարվում է՝

- ա. Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ հայկական դրամով,
- բ. Կրկնակի գրանցման եղանակով՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանին և հաշվային պլանի կրառման հրահանգին համապատասխան,
- գ. Անընդհատ՝ Բանկի պետական գրանցման պահից մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրա վերակազմակերպումը կամ լուծարումը:

Բանկի հաշվապահական հաշվառումը վարելիս և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս պահպանում է անընդհատության, հաշվետվողականության, հաշվեգրման,

հասկանալիության, էականության, միասնականության, արժանահավատության, համադրելիության, հաշվանցման և սահմանազատման սկզբունքները:

2.2. Համախմբման սկզբունքները

Բանկը որևէ կերպ հաշվետվություններ չի համախմբում, հետևաբար չունի համախմբման սկզբունքներ:

2.3. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես «որպես տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ համապատասխանաբար օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան զուտ կամ համախառն հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա՝ ՖՄՀՍ 9-ի պահանջների համաձայն:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարման և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը համարվում է վաստակած

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով չափվող շահույթով և վնասով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական

արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից առաջացող իրացված եկամուտը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր տեսակի եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից առաջացող զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

2.4. Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող մնացած բոլոր հետևանքները, որոնց հաշվառումը չի կարգավորված սույն ծանոթագրություններով, կարգավորվում են համապատասխան ՖՄՀՍ-ներով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2021	30 սեպտեմբերի 2020
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	484.20	488.41
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	561.43	571.78

2.5. Հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված)

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.6. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը

Բակը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական

բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, իսկ այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, ինչպես նաև հարկ եղած դեպքում վաճառելու նպատակով, չափվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և Իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվների նման դասակարգումը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով Բանկի բիզնես մոդելը և դրա սահմաններում իրականացվելիք Բանկի հետագա նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

2.8. Ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ այդ պայմանագրերի համաձայն ստացված միջոցները

գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում որպես ակտիվներ, այլ հաշվառվում են Բանկի հետհաշվեկշռում, իսկ այդ արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են որպես պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված ռեպո պայմանագրեր հողվածներում:

2.9. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, սվոպներ և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային գործունեությունից եկամուտ կամ ծախս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

2.10. Վարկեր և փոխառություններ բանկերին, հաճախորդներին

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ հաճախորդներին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը և այլ փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.11. Արժեզրկման գծով կորուստների որոշման հիմունքները

Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի պահանջների՝ սպասվող կորուստների գնահատման միջոցով: Արժեզրկման

կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար պահվող ակտիվներ” և “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու և վաճառելու համար պահվող ակտիվներ” բիզնես մոդելներին համապատասխանող ֆինանսական ակտիվների համար:

Սպասվող վարկային կորուստները գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում տեղեկատվության առավել լայն շրջանակ՝

- Անցյալում տեղի ունեցած իրադարձություններ, ինչպիսիք են նմանատիպ ֆինանսական գործիքների համար կրած վնասների վերաբերյալ պատմական փորձը;
- ներկա իրավիճակը;
- Արժանահավատ ու հիմնավորվող կանխատեսումներ, որոնք ազդում են ֆինանսական գործիքներից առաջացող ապագա դրամական հոսքերի սպասվող հավաքագրելիության վրա:

Ընդհանուր մոտեցմամբ արժեզրկումից կորստի հաշվարկը կատարվում է եռափուլ գործընթացով, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի վարկային որակի նվազումը: Առաջին փուլը վերաբերում է գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել կամ որոնք ունեն ցածր վարկային ռիսկ: Երկրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական գործիքներին, որոնց մոտ սկզբնական ճանաչումից հետո նկատվել է վարկային որակի էական նվազում, սակայն վարկային կորուստ ազդարարող իրադարձության վերաբերյալ օբյեկտիվ վկայություններ չկան: Երրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս կազմակերպությունը համադրում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի չհավաքագրման ռիսկի սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ նույն ռիսկի հետ՝ հաշվի առնելով արժանահավատ ու հիմնավորվող տեղեկատվությունը:

Ցածր վարկային ռիսկ պարունակող գործիքների համար Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի առաջարկաց “պարզեցված մոտեցումը”: Ռիսկը համարվում է ցածր, եթե՝

- Գործիքն ունի չհավաքագրման ցածր ռիսկ,
- Փոխառուն ի վիճակի է մարել իր պայմանագրային պարտավորությունները,
- Տնտեսական ու գործարար միջավայրի բացասական փոփոխություններն էականորեն չեն ազդի փոխառուի վճարունակության վրա:

Պարզեցված մոտեցումը չի պահանջում, որպեսզի կազմակերպությունները հետևեն վարկային ռիսկի փոփոխություններին: Այն պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունները ճանաչեն կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի

դրությամբ ելնելով ֆինանսական ակտիվի ամբողջ ժամկետի համար հաշվարկված սպասվող վարկային կորուստից:

2.12. Տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը

Տոկոսների հաշվեգրումը եկամուտների հաշիվներին դադարեցվում է, եթե ակտիվը սահմանված կարգի համաձայն դուրս է գրվում հաշվեկշռից:

2.13. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը

Ֆիքսված մարման ժամկետով ֆինանսական ակտիվները, որոնք Բանկի բիզնես մոդելի համաձայն պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարներ և տոկոսագումարներ հավաքագրելու նպատակով, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

2.14. Հեջի հաշվապահական հաշվառումը

Հեջի հաշվապահական հաշվառումը զուգահեռաբար ճանաչում է հաշվանցման ազդեցությունը զուտ շահույթի կամ վնասի վրա, որն առաջանում է հեջինգային գործիքների և հեջավորվող հոդվածների իրական արժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

2.15. Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը

Բանկը ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններ չունի, հետևաբար այդպիսի հաշվառում չի մշակել:

2.16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով: Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին հետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից: Հետագա

ծախսերը, որոնք վերաբերվում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցի միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Մյուս բոլոր հետագա ծախսերը պետք է ճանաչվեն որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսեր: Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրումը Բանկն իրականացնում է՝ հանաձայն Բանկի Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձեռք բերման արժեքով: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով դրանց հնարավոր օգտագործման ժամկետներից: Վերջինների որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն նվազագույն ժամկետը սահմանվում է տասը տարի: Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

2.17. Բանկերի և հաճախորդների միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես չափվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանաձ գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.18. Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը

Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշումն ընդունվում է Բանկի Խորհրդի կողմից, որն իրականացվում է Բանկի զուտ շահույթից գլխավոր պահուստին կատարվող մասհանումներով:

2.19. Կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերվող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է իր սեփական բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմից կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչ այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

2.20. Փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը

Փոխանակման փոխարժեքն ամեն օր հաստատվում է Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից, որի առաջարկը ներկայացվում է համապատասխան ստորաբաժանման կողմից՝ ֆինանսական համակարգում տիրող իրավիճակն ուսումնասիրելուց հետո:

2.21. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտները և ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրությամբ հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

2.22. Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում իրականացվում է, եթե տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.23. Տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ

Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է թիվ 14 հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջներին համապատասխան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին և Բանկի Էսորիդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<u>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	23,345	188,671	51,481	176,254
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	2,518,182	7,933,194	2,404,121	6,746,517
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	3,663,057	10,260,698	2,752,330	6,991,164
Տոկոսային եկամուտներ մինչև մարման ժամկետը պահվող պետական տոկոսային արժեթղթերից	2,278,289	5,978,686	1,754,858	5,193,212
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	12,723	79,709	15,926	136,636
Այլ տոկոսային եկամուտ	111,048	286,555	58,838	166,485
Ընդամենը	8,606,644	24,727,513	7,037,554	19,410,268
<u>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	436,956	1,272,227	371,251	1,167,427
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	2,924,907	8,617,909	2,941,762	8,430,851
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	1,069,438	3,378,438	895,633	2,180,464
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	1,631,708	3,512,906	256,664	500,039
Այլ տոկոսային ծախսեր	2,424	8,035	29,403	83,997
Ընդամենը	6,068,433	16,789,515	4,494,713	12,362,778
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,541,211	7,937,998	2,542,841	7,047,490

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Դրամարկային գործառնություններից	10,097	27,062	16,240	33,610
Չաշվարկային ծառայություններից	67,977	201,201	81,613	207,681
Երաշխիքներից, հոծարագներով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	3,918	14,759	30	70
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	16,422	48,929	12,138	36,755
Այլ կոմիսիոն վճարներ	29,708	78,960	3,445	10,858
Ընդամենը	128,122	370,911	113,466	288,974
<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Թրթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	20,052	54,043	14,625	31,745
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	2,815	15,208	1,739	5,875
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	19,126	60,291	12,900	39,321
Ընդամենը	41,993	129,542	29,264	76,941
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	86,129	241,369	84,202	212,033

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

<u>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ առ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	(200,807)	816,111	1,923,950	4,819,626
պարտքային արժեթղթերից	(200,807)	816,111	1,923,621	4,819,281
բաժնետոմսերից	-	-	329	345
Ընդամենը	(200,807)	816,111	1,923,950	4,819,626
<u>Արտարժույթային գործառնություններից</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Արտարժույթի առ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	125,940	325,021	113,168	429,664
Արտարժույթի վերազնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(36,106)	(220,960)	30,979	(132,359)
Աճանցյալ գործիքներից զուտ վնաս	51,137	226,679	(1,945)	(4,761)
Ընդամենը	140,971	330,740	142,202	292,544
<u>Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներից և հուշարձաններից</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշարձանների առ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	78,762	139,154	(107,891)	(104,470)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշարձանների վերազնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(22,106)	(108,963)	42,207	53,909
Ընդամենը	56,656	30,191	(65,684)	(50,561)
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	(3,180)	1,177,042	2,000,468	5,061,609

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	63,885	187,093	66,305	101,395
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	625	18,104	0	670
Այլ եկամուտներ**	6,150	29,897	9,066	25,498
Ընդամենը	70,660	235,094	75,371	127,563

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

<u>Ընդամենը վարչային կորուստների արժեզրկման ծախսեր</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	(788,564)	426,650	(1,293,037)	(2,065,283)
Ընդամենը	(788,564)	426,650	(1,293,037)	(2,065,283)

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

<u>Ընդհանուր վարչական ծախսեր</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	384,768	1,167,906	429,289	1,268,854
Գործուղման ծախսեր	808	1,376	547	6,204
Ապահովագրության ծախսեր	9,795	29,560	9,393	26,053
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	812	3,146	1,057	3,476
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	14,004	41,354	13,182	56,323
Աուդիտային և խորհրդատվական ծախսեր	7,806	24,940	6,480	18,480
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	29,713	100,856	22,990	87,818
Տրանսպորտային ծախսեր	1,556	4,582	1,474	3,761
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարումների գծով	2,284	8,984	22,521	30,086
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	444	3,056	4,166	7,100
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	7,280	22,735	7,486	16,485
Այլ վարչական ծախսեր**	14,080	24,723	163,928	186,683
Ընդամենը	473,350	1,433,218	682,513	1,711,323

* Աշխատակիցների միջին քվարտալային

146   146   149   150

** Մեկ աշխատողին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի քանակ

705   897   1,131   948

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

<u>Այլ գործառնական ծախսեր</u>	01.07.21 30.09.21	01.01.21 30.09.21	01.07.20 30.09.20	01.01.20 30.09.20
Ինվաստիցիայի համար կատարված վճարումներ	514	1,473	488	1,399
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	2,120	10,821	2,919	11,513
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	53,686	158,541	52,771	132,142
Այլ ծախսեր***	15,478	1,100,275	12,697	36,910
Ընդամենը	71,798	1,271,110	68,875	181,964

11 Հահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՀՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույթաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.21 30.09.21	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.20 30.09.20	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Հահույթ մինչև հարկումը	9,212,802		5,689,131	
Հահութահարկ 20% դրույթաչափով	1,842,560	20	1,137,826	20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր	24,486		30,949	
Դրական/(Քաջասական) փոխարժեքային տարբերություն	(103,244)		(83,212)	
Այլ	(413,802)		414,437	
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի հշոտումներ				
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,360,000		1,500,000	

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	31.12.20
Այլ պարտավորություններ	-	-	-	-
Արժեզրկված ակտիվներից ստացվելիք տույժեր	-	-	-	-
Իրական արժեքով/այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	399,494	399,494	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	399,494			
Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ	-	-	-	-
Հանձնարողներից ստացված վարկեր և կանխավճարներ	286,184			286,184
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(5,566)			(5,566)
Իրական արժեքով/այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(1,823,501)			(1,823,501)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեքային (ՀԿԿ)	36,096			36,096
Հիմնական միջոցներ	(237,232)			(237,232)
Այլ ակտիվներ	(9,010)		-	(9,010)
Այլ պահուստներ	(19,809)			(19,809)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(9,388)			(9,388)
Այլ պարտավորություններ	1,532,451		1,463,907	68,544
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(249,775)			(1,713,682)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	149,719			(1,713,682)

13. Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Կամիսիկ դրամական միջոցներ	3,212,105	1,887,175
Կամիսիկ դրամ բանկոմատներում	48,704	64,692
Թրքական հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	27,492,205	24,726,715
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	120,000	310,000
Արժեզրկումից պահուստներ	(11,374)	
Ընդամենը դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	30,861,640	26,988,582

13. Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	678,886	834,280
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	678,886	834,280

14. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Թրքական հաշիվներ	1,794,906	2,890,729
Դեպոզիտային միջոցներ բանկերում		145,890
Ավանդներ բանկերում		182,520
Վարկեր բանկերում	290,486	313,531
Արժեզրկումից պահուստներ	69,707	22,708
Այլ հաշիվներ	3,554,272	
Դեպոզիտային միջոցներ ֆինանսական կազմակերպություններում	1,636,806	258,205
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	479,647	2,338,912
Ռեպր համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում		999,965
Այլ հաշիվներ	872,912	482,360
Հաշվեկրկված տոկոսներ	11,484	28,145
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(94,515)	(60,294)
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,615,705	7,602,671

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Վարկեր, այդ թվում՝	48,742,861	61,840,325
Ֆակտորինգ	1,977,642	3,089,349
Վարկային գծեր և օվերդրաֆտ	62,468,188	60,863,404
Ոնար համաձայնագրեր	209,151	129,506
Արևելափոխներ	2,081,257	0
Ֆինանսական վարձակալություն	1,785,072	1,669,336
Այլ գումարներ	61,504	10,804
Հաշվեդրված տոկոսներ	1,528,807	2,131,756
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	118,854,482	129,734,480
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(5,295,790)	(6,236,256)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	113,558,692	123,498,224

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Սառնակի ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	95,206,924	105,085,083
խոշոր ձեռնարկություններ	43,255,805	56,014,721
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	51,951,119	49,070,362
Ֆիզիկական անձից	20,971,175	21,373,846
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,086,072	1,132,991
Այլ գումարներ	61,504	10,804
Հաշվեդրված տոկոսներ	1,528,807	2,131,756
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(5,295,790)	(6,236,256)
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	113,558,692	123,498,224

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Ֆիզիոքոնյալին	16,763,372	16,489,851
Սպառողական	3,304,611	2,653,526
Չետզման պայմանագրեր	209,151	129,506
Այլ	694,041	2,100,963
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	20,971,175	21,373,846

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (շաշխատող) վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Վարկեր և փոխառություններ, որից	118,854,482	129,734,480
արժեզրկված (շաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	5,973,298	8,486,409
ժամկետանց	458,074	337,030
Ընդամենը վարկեր	118,854,482	129,734,480
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(5,295,790)	(6,236,256)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	113,558,692	123,498,224

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.20	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	45,057,434	37.91%	47,102,987	36.31%
Գյուղատնտեսություն	6,888,727	5.78%	13,653,948	10.52%
Շինարարություն	15,424,014	12.98%	16,072,482	12.39%
Տրանսպորտ և կապ	1,182,803	1.00%	1,171,591	0.90%
Առևտուր	21,686,096	18.23%	19,539,576	15.06%
Ապահովական	3,554,047	2.99%	2,814,222	2.17%
Ֆինանսային վարկեր	16,924,762	14.24%	16,620,599	12.81%
Ապաստանման ոլորտ	6,883,216	5.62%	6,545,544	5.05%
Այլ այլ բժկում	1,493,383	1.26%	6,213,530	4.79%
Ընդամենը վարկեր	118,854,482	100%	128,734,480	100%
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(5,295,790)		(6,236,256)	
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	113,558,692		123,498,224	

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են 10 խոշոր վարկատուներին և Որանց հետ փոխկապակցված ամենաց տրամադրված վարկերի՝

1) ընդհանուր գումարը,	40,716,454
2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում (վարկային պորտֆելի n %-ը),	34.26%
3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի n %-ը):	69.25%

17. Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Գնանշվող մեղրումներ		
ԲԳ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	142,598,616	148,172,984
այդ բաժում տոկոսներ	1,220,075	1,398,554
ԲԳ ոչ պետական պարտատոմսեր	5,917,488	10,078,161
Զգնանշվող մեղրումներ		
ԲԳ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	64,150	64,150
Ընդամենը մեղրումներ	148,580,154	158,315,295

Ամրոտիզացիոն արժեքով հաշվավոր այլ ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ԲԳ դրամ	30.09.21	31.12.20
ԲԳ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	86,614,286	61,204,223
Դաշվեգրված տոկոսներ	834,227	2,061,014
Արժեզրկումից պահուստներ	(316,147)	(200,532)
Ամրոտիզացիոն արժեքով հաշվավոր այլ ֆինանսական ակտիվներ	87,132,366	63,064,705

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	2,242,297	2,266,870
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ*	2,242,297	2,266,870

* Ոչ ընթացիկ ակտիվը բանկի սեփականությունն է դարձել գրավի տնօրինման արդյունքում, որը բանկը մտադրություն չունի պահել հետագայում և ենթակա է իրացման հնարավոր կարճ ժամկետում:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույթների վրա:

Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույթների և ժամկետների ներառում են.

	30.09.21		31.12.20	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
ԲԳ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /դրամային/	9.96-10.11	2024-2050	6.73-8.14	2021-2047
ԲԳ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /արտարժույթային/	2.86-4.28	2025-2029	3.32-3.88	2025-2029
ԲԳ ոչ պետական պարտատոմսեր/դրամային/	6.28-7.78	2022-2023	7.50-8.00	2021-2025
ԲԳ ոչ պետական պարտատոմսեր/արտարժույթային/	0.53-0.37	2021-2025	5.6-9.37	2021-2025

20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Դոլ և շենքեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակ սյնի սարքավորում	Ընդամենը
ԱՎՅՐԱԿԱՆ ԱՐՄԵՔ					
Սկզբնական արժեք 2021թ. հունվարի 01 դրությամբ	2,054,092	310,989	124,247	152,951	2,642,279
Ավելացում	158,544	21,810	16,150	16,362	212,866
Օտարում	-	(2,767)	(47,101)	-	(49,868)
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,212,636	330,032	93,296	169,313	2,805,277
ԿՈՒՏԱՎԱՅԻՆ ՄԱՇԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ					
2021թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	484,609	206,427	92,506	118,557	882,099
Հատկացումներ	91,337	19,113	6,199	5,992	122,641
Օտարում	(820)	(2,356)	(45,524)	-	(48,700)
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	555,126	223,184	53,181	124,549	956,040
ՄԱՍՆՈՐՈՒՄՆԻ ԱՐՄԵՔ					
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,857,510	106,848	40,115	44,764	1,849,237

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ԱՎՅՐԱԿԱՆ ԱՐՄԵՔ 2021թ. հունվարի 01 դրությամբ			
Սկզբնական արժեք 2021թ. հունվարի 01 դրությամբ	117,333	79,910	197,243
Ավելացում	15,842	5,334	21,176
Արժեզրկում	13,317	4,432	17,749
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	119,858	80,812	200,670
ԱՄՈՒՏԻՑԱՅԻՆ			
2021թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	86,518	27,529	114,047
Մասնաճանաչումներ	9,559	8,567	18,126
Արժեզրկում	13,317	3,119	16,436
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	82,760	32,977	115,737
ՄԱՍՆՈՐՈՒՄՆԻ ԱՐՄԵՔ			
2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	37,098	47,835	84,933

22. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Կամիայացիներ և այլ դեբիտորներ	2,226,791	1,189,954
Կամիայացիներ այլ հարկերի գծով	261,308	432,592
Պահեստ	14,110	12,144
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	139,139	81,752
Այլ ակտիվներ	2,675	8,890
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կամիայացիներ գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(7,821)	0
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,636,402	1,725,332

23. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Պարտավորություններ ԳԳ ԿԻ-ի նկատմամբ		
ԳԳ կենտրոնական բանկից ստացված վարկեր	8,769,794	6,749,182
Ռեպո համաձայնագրեր	75,999,984	48,999,992
Հաշվեհարված տոկոսներ	150,764	174,062
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների	43,090,474	51,141,760
Այլ բանկերի քրեակցային հաշիվներ	21,624	23,534
Վարկեր բանկերից	600,000	4,180,671
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերից	1,331,980	13,542,580
Արեղիտիվ	4,577,938	1,141,872
Այլ պարտավորություններ բանկեր	3,550,334	-
Հաշվեհարված տոկոսներ	7,530	-
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	1,573,949	1,039,928
Վարկեր և ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	20,582,367	22,022,351
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,431,336	8,513,443
Այլ պարտավորություններ	10,371	14,103
Հաշվեհարված տոկոսներ	403,045	663,268
Ընդամենը պարտավորություններ ԳԳ ԿԻ-ի ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	128,011,016	107,064,986

24. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
ԳՂ կառավարություն	0	20,000
Այլ պարտավորություններ		20,000
- <i>ոեզիդենտ</i>		20,000
Իրավաբանական անձինք	84,556,043	85,463,407
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	7,515,364	10,202,303
- <i>ոեզիդենտ</i>	5,016,147	5,938,683
Ժամկետային ավանդներ	72,406,143	82,014,989
- <i>ոեզիդենտ</i>	11,517,350	10,680,823
Չհաշվարկված տոկոսներ	101,980	135,104
- <i>ոեզիդենտ</i>	51,645	40,508
Այլ պարտավորություններ	4,530,556	3,111,011
- <i>ոեզիդենտ</i>	4,530,556	3,111,011
Անհատ մեծարկատերեր	481,819	238,659
Ընթացիկ հաշիվներ	430,555	173,092
- <i>ոեզիդենտ</i>	430,555	173,092
Ժամկետային ավանդներ	49,814	65,456
- <i>ոեզիդենտ</i>	49,814	65,456
Չհաշվարկված տոկոսներ	1,650	311
- <i>ոեզիդենտ</i>	1,650	311
Ֆիզիկական անձինք	38,678,572	36,868,585
Ընթացիկ հաշիվներ	16,316,786	13,826,575
- <i>ոեզիդենտ</i>	2,258,668	2,216,122
Ժամկետային ավանդներ	23,021,636	24,756,786
- <i>ոեզիդենտ</i>	7,003,706	7,946,362
Չհաշվարկված տոկոսներ	250,028	254,286
- <i>ոեզիդենտ</i>	181,542	174,745
Այլ պարտավորություններ	90,124	30,968
- <i>ոեզիդենտ</i>	75,788	16,635
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	124,716,434	134,590,961

25. Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	60,013,913	64,911,905
Ընդամենը բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	60,013,913	64,911,905

27. Վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Ավանդների ապահովագրության գծով	36,000	27,947
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	36,000	27,947

28. Ստորադաս փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Ստորադաս փոխառություն	23,454,801	13,826,587
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	23,454,801	13,826,587

29. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Պարտավորություններ հարկերի գծով	649,531	279,567
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	174,405	170,781
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	7,307	62,803
Պարտավորություն անճանալիքի նկատմամբ	364,279	374,800
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	33,819	30,002
Այլ անճանալիքի ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	83,469	115,583
Այլ	9,692	8,351
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,322,502	1,041,887

30. Սեփական կապիտալ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Կանոնադրական կապիտալ	16,205,748	16,205,748
Սովորական բաժնետոմսեր	10,000,200	10,000,200
Ենթիվոն եկամուտ	6,205,548	6,205,548
Պահուստներ, այդ թվում	29,782,486	34,936,706
- գլխավոր պահուստ	30,000,000	25,000,000
- ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	1,137,863	1,134,703
- վերագնահատման պահուստներ	(1,355,377)	8,802,003
Զբաղիչական շահույթ	12,805,831	11,789,831
ընթացիկ տարվա	6,015,800	6,026,075
նախորդ տարվա	6,789,831	5,763,756
Ընդամենը կապիտալ	58,793,865	62,932,285

2021 թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկի ընդհանուր 16,667 հատ բաժնետոմսերից 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «Էլջ-Վի-Էս Զոլդինգ» ՋԻ Էմ Բի Էլջ-ը, իսկ 2,079 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «ՖՍՍՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն: Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են «Էլջ-Վի-Էս Զոլդինգ» ՋԻ Էմ Բի Էլջ-ը, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 87.53 տոկոսին և «ՖՍՍՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 12.47 տոկոսին:

Բանկի Նորմատիվային ընդհանուր կապիտալը 30.09.21 թ. դրությամբ կազմում է 70 մլրդ 33 դրամ:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է 33 դրամով և բաժնետերերն իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը 33 դրամով:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Զօգուագործված վարկային գծեր	13,007,831	8,836,214
Տրամադրված երաշխիքներ	2,786,716	4,123,067
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(175,035)	(29,196)
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	15,599,512	12,930,086

Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21		31.12.20	
	Բաժնետեր և փոխկապակց ված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակց ված անձինք	Բաժնետեր և փոխկապակց ված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակց ված անձինք
Չափազանց ռիսկային ստված վարկեր և փոխառություններ				
Վարկի մնացորդ 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	12,291,052	916,038	9,586,904	786,122
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	4,986,327	251,490	6,796,057	418,150
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	8,289,268	488,928	4,061,909	270,234
Վարկի մնացորդ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	9,008,111	678,600	12,291,052	916,038
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	684,878	35,723	827,980	59,500
Պարտավորություններ համախորհրդային ճանաչումով				
1 Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	84,230,453	240,318	87,653,581	221,567
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	59,295,847	3,002,188	109,995,187	13,205,772
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	72,295,013	3,100,827	93,418,295	13,187,021
Մնացորդներ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	71,231,287	141,579	84,230,453	240,318
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	4,684,620	3,648	7,686,955	3,221
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			2,070,000	
Տոկոսային եկամուտ			167,527	
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,745		9,549	
Թողարկված պարտատոմսեր	31,734,990	717,601	33,885,382	1,133,686
Ստորդարա փոխառություն	23,579,509		13,826,587	
Տոկոսային ծախսեր	-	-	-	-
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-
երաշխիքներից եկամուտ	-	-	-	-
<i>Եկամուտներ և ծախսեր</i>				
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,971	181	5,824	3,072
Լիզ եկամուտ	0		510	

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները ներառում են աշխատավարձ և պարգևավճարներ:

Հազար ՀՀ դրամ	30.09.21	31.12.20
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	245,842	624,375
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	245,842	624,375

Ռիսկի կառավարում

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Չեստկայ ադրյուսակը ցույց է տալիս Բանկի վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

30.09.21

Չափար ԳԳ դրամ	ԳԳ	ԱՊԳ երկրներ	Ոչ ԵՅԶԿ երկրներ	ԵՅԶԿ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Պրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳԳ ԿԲ-ում	30,861,640	-	-	-	30,861,640
Թանկարժեք մետաղներ	678,886	-	-	-	678,886
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,937,473	4,318,607	-	2,359,625	8,615,705
Հանձնարարություններ տրված վարկեր և փոխառություններ	111,040,265	496,093	3,000	2,019,334	113,555,692
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	135,548,717	-	-	13,031,437	148,580,154
Անդրտիզագված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	87,132,366	-	-	-	87,132,366
Ընդամենը ակտիվներ	367,196,347	4,814,700	3,000	17,410,396	389,427,443
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	92,374,726	3,547,144	1,469,072	30,620,074	128,011,016
Պարտավորություններ հանձնարարությունների նկատմամբ	32,083,143	425,508	80,011,324	12,196,459	124,716,434
Բանկի կողմից թողարկված արժեքթղթեր	22,949,548	38,646	33,202,072	3,823,647	60,013,913
Ստորադաս փոխառություն	-	-	20,548,088	2,906,713	23,544,801
Ընդամենը պարտավորություններ	147,407,417	4,011,298	135,230,556	49,546,893	336,196,164
Ըստ ռիսկի	219,791,930	803,402	(135,227,556)	(32,136,497)	53,231,279

31.12.20

Չափար ԳԳ դրամ	ԳԳ	ԱՊԳ երկրներ	Ոչ ԵՅԶԿ երկրներ	ԵՅԶԿ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Պրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳԳ ԿԲ-ում	26,988,582	-	-	-	26,988,582
Թանկարժեք մետաղներ	834,280	-	-	-	834,280
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,177,952	1,457,960	-	2,966,759	7,602,671
Հանձնարարություններ տրված վարկեր և փոխառություններ	121,067,338	728,431	23,864	1,678,591	123,498,224
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	146,570,841	-	-	11,744,454	158,315,295
Անդրտիզագված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	63,064,705	-	-	-	63,064,705
Ընդամենը ակտիվներ	361,703,698	2,186,391	23,864	16,389,804	380,303,757
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	78,561,902	1,059,789	846,325	26,596,970	107,064,986
Պարտավորություններ հանձնարարությունների նկատմամբ	31,057,094	716,292	90,669,762	12,147,713	134,590,861
Բանկի կողմից թողարկված արժեքթղթեր	11,516,800	41,038	46,082,388	7,271,679	64,911,905
Ստորադաս փոխառություն	-	-	10,689,415	3,137,172	13,826,587
Ընդամենը պարտավորություններ	121,135,796	1,817,119	146,827,890	46,153,534	320,994,339
Ըստ ռիսկի	240,567,902	369,272	(146,264,026)	(32,763,730)	59,909,418

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը գալիս համար: Համընդհանուր գործելակերպ է համընդհանուր և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխառությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Գրավ

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավներ որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Չափար ԳԳ դրամ	30.09.21	31.12.20
Լրիվթղթեր	8,597,490	10,077,084
Անշարժ գույք	64,891,187	68,598,628
Այլակտ	4,873,842	4,968,262
Շարժական գույք	9,082,537	13,634,964
Փոխադրամիջոց	1,460,367	1,778,102
Պարտատի արտադրանք	3,808,315	3,829,101
Պրամական հոսքեր	2,092,849	2,212,318
Իրավունքի գրավ	7,085,704	7,677,613
Այլ	16,962,190	16,958,408
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	118,854,481	129,734,480

Եռլայական ռիսկ

**Եռլայական ռիսկ – Ոչ անտրային
Տոկոսադրույքի ռիսկ**

Հարկանի ամօրհանումը	30.09.21		31.12.20	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Անտրային				
Մեծագույնը ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ, այլ բնույթ	10.87%	8.21%	8.62%	5.61%
- միջբանկային վարկեր				
- միջբանկային անառ				
- միջբանկային ավտոմատ				
Համադրված ստանդարտ վարկեր և փոխառություններ	10.96%	7.76%	10.05%	7.44%
Մեծագույն մատակարար կազմակերպիչի համար մատչելի արժեթղթեր	12.21%	6.31%	12.16%	6.24%
Մինչև մաքրման ժամկետը կանխվող արժեթղթեր	11.82%	5.46%	13.00%	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ	7.83%	9.04%	6.81%	5.79%
Պարտավորություններ համախառն ճանապարհորդների միատեսակ	9.87%	4.58%	10.22%	4.82%
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	9.38%	6.56%	9.62%	5.56%
Մատչելի փոխառություն	12.76%	6.27%	14.00%	5.27%

Չափարկ ԲԳ դրամ

Կապիտալի զգայունություն 30.09.21

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ԲԳ դրամ	0.5	-	-	-	- 4,825,044	-4,825,044
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	185,868	- 94,414	-280,280
ԲԳ դրամ	-0.5	-	-	-	5,270,500	5,270,500
ԱՄՆ դոլար	-0.5	-	-	189,435	98,219	287,854

Չափարկ ԲԳ դրամ

Կապիտալի զգայունություն 31.12.20

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ԲԳ դրամ	0.5	-	-	25,321	- 5,475,944	-5,501,265
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	245,788	- 113,096	-368,883
ԲԳ դրամ	-0.5	-	-	25,888	5,894,092	5,919,978
ԱՄՆ դոլար	-0.5	-	-	251,340	118,049	369,389

Արտարժույթի ռիսկ

Չափարկ ԲԳ դրամ

Արտարժույթ	30.09.21		31.12.20	
	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի
ԱՄՆ դոլար	5%	11,040	5%	240,194
Եվրո	3%	4,708	3%	12,219

Հազար ՀՀ դրամ

30.09.21

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկվելի արժույթ	Ոչ փոխարկվելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՆՑԻ-ԱՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,942,407	14,856,645	62,588	30,861,640
Թանկարժեք մետաղներ	-	678,886	-	678,886
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,438,705	2,125,166	51,834	8,615,705
Համախորոցներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	12,325,836	94,291,398	6,941,458	113,558,692
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	130,359,397	18,220,757	-	148,580,154
Անդրտիվազացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	78,256,112	8,876,254	-	87,132,366
Ընդամենը ակտիվներ	243,322,457	138,049,106	7,055,880	388,427,443
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	78,913,507	41,843,648	7,253,861	128,011,016
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	35,669,052	88,928,265	119,117	124,716,434
Բանկի կողմից բողարկված արժեքրեժեր	26,712,562	33,301,351	-	60,013,913
Ստորադաս փոխառություն	12,777,089	10,677,712	-	23,454,801
Ընդամենը պարտավորություններ	154,072,210	174,760,976	7,372,978	336,196,164
Զուտ դիրք 2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	89,250,247	(35,701,870)	(317,088)	53,231,279
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2021թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	9,704,626	4,914,881	-	14,619,407

Հազար ՀՀ դրամ

31.12.20

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկվելի արժույթ	Ոչ փոխարկվելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՆՑԻ-ԱՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	12,591,865	14,354,921	41,796	26,988,582
Թանկարժեք մետաղներ	-	834,280	-	834,280
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,205,123	3,112,852	284,696	7,602,671
Համախորոցներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	42,172,517	79,231,139	2,094,568	123,498,224
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	133,738,909	24,576,386	-	158,315,295
Անդրտիվազացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	63,064,705	-	-	63,064,705
Ընդամենը ակտիվներ	255,773,119	122,109,578	2,421,080	380,303,757
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	78,864,766	26,143,736	2,056,484	107,064,986
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	84,024,484	50,108,788	457,589	134,590,861
Բանկի կողմից բողարկված արժեքրեժեր	28,567,415	36,344,490	-	64,911,905
Ստորադաս փոխառություն	8,064,438	5,762,149	-	13,826,587
Ընդամենը պարտավորություններ	199,521,103	118,369,163	2,514,073	320,394,339
Զուտ դիրք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,252,016	3,750,415	(83,013)	56,909,418
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,319,265	3,610,821	-	12,930,086

Իրացվելիության ռիսկ

Հետևյալ աղյուսակով ներկայացվում են ակտիվները և պարտավորությունները ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

30.09.21

Հազար ՀՀ դրամ	Չաչխատող		Ցայսօրից և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՎՑԻՎԱՆԵՐ								
Իրանական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	-	-	30,861,640	-	-	-	-	30,861,640
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	678,886	-	-	-	-	678,886
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	7,795,682	221,678	289,138	309,207	-	8,615,705
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	475,393	3,757,518	7,545,126	7,677,355	26,019,124	43,801,193	24,282,983	113,658,692
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	90,373,229	396,459	13,475,170	2,542,098	41,793,198	148,880,154
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	2,115	126,767	702,330	11,805,190	74,495,964	87,132,368
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	475,393	3,757,518	137,268,678	8,422,259	40,485,762	58,457,888	140,572,145	388,427,443
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	88,663,987	4,447,129	13,984,418	14,694,223	6,221,259	128,011,016
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	31,630,222	4,094,356	14,648,078	68,343,778	6,000,000	124,716,434
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	1,079,678	7,083	58,829,768	97,384	60,013,913
Ստորադաս փոխառություն	-	-	128,601	-	-	13,326,200	10,000,000	23,454,801
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			120,422,810	9,621,163	28,639,579	165,193,969	22,318,843	336,196,164
Զուտ դիրք	475,393	3,757,518	16,833,868	(1,198,904)	11,846,183	(66,736,281)	118,253,502	53,231,279
Կուտակված ճնշվածք			16,833,868	15,634,984.00	27,481,147	(69,265,134)	48,998,368	

31.12.20

Հազար ՀՀ դրամ	Չաչխատող		Ցայսօրից և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային						
ԱՎՑԻՎԱՆԵՐ								
Իրանական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	-	-	26,988,582	-	-	-	-	26,988,582
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	834,280	-	-	-	-	834,280
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,164,098	1,819,776	130,688	397,298	90,811	7,602,671
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	223,282	4,369,056	3,625,528	8,023,126	30,488,677	55,530,592	21,237,963	123,498,224
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	73,164,869	5,783,527	8,521,307	7,944,726	62,900,866	158,315,295
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	2,046,311	8,151	-	61,010,243	63,064,705
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	223,282	4,369,056	109,777,357	17,872,740	39,148,823	63,872,618	145,239,883	380,303,757
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	70,158,761	7,698,078	11,618,466	12,624,451	4,965,230	107,064,986
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	41,412,230	2,722,384	18,350,791	68,519,614	3,585,842	134,690,861
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	253,945	2,297,286	47,023,409	15,337,265	64,911,905
Ստորադաս փոխառություն	-	-	78,097	-	-	13,748,490	-	13,826,587
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			111,649,088	10,674,407	32,268,543	141,915,964	23,888,337	320,394,339
Զուտ դիրք	223,282	4,369,056	(1,871,731)	6,998,333	6,882,280	(78,043,346)	121,351,546	59,908,418
Կուտակված ճնշվածք			(1,871,731)	5,128,602.00	12,008,862	(66,034,466.00)	55,317,080	

Միջին ակտիվներ և կապիտալ 30.09.21

Միջին ակտիվներ	290,891,464
Միջին կապիտալ	72,920,596

Ընդունված գրավ

30.09.21-ի դրությամբ գրավով ապահովված վարկերի գումարը կազմում է 116,761,633 հազար դրամ:

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում